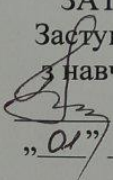

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «УМАНСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТЕХНОЛОГІЙ ТА БІЗНЕСУ УМАНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА»
Циклова комісія обліково – фінансових та економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник директора
з навчальної роботи

 Н. П. Николук
„01” 09 2023 року

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Галузь знань
Спеціальність

Освітньо – професійна програма
Освітньо-кваліфікаційний рівень

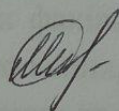
07 «Управління та адміністрування»
072 «Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок»
«Фінанси, банківська справа та страхування»
Фаховий молодший бакалавр

2023

Розробник - Деркач Тетяна Анатоліївна, завідувачка економічним відділенням, кандидат економічних наук, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач методист ВСП «Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу УНУС»

Програма затверджена на засіданні циклової комісії обліково-фінансових та економічних дисциплін. Протокол № 1 від 1 вересня 2023 року.

Голова циклової комісії

Ю. Мельник

Вступ

Система бухгалтерського обліку є невід'ємною складовою розвитку економіки України та забезпечує користувачів об'єктивною, своєчасною та достовірною інформацією про господарську діяльність суб'єктів господарювання.

Бухгалтерський облік дає можливість оптимально використовувати трудові, матеріальні, грошові та фінансові ресурси на підставі постійного спостереження, вимірювання, реєстрації та контролю усіх господарських процесів. Облік є основою бізнесу, що дозволяє всебічно оцінювати суттєвість подій, аналізувати господарські операції та фінансовий стан підприємства для підготовки, обґрунтування та прийняття виважених управлінських рішень.

Навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік» є складовою у структурі обов'язкових освітніх компонентів, що формують спеціальні компетенції освітньо – професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки фахових молодших бакалаврів у галузі знань 07«Управління та адміністрування».

У процесі вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» студенти зможуть осмислити предмет, метод бухгалтерського обліку, його елементи та місце в практиці прийняття ділових рішень; усвідомити базові принципи, які лежать в основі національної системи бухгалтерського обліку і фінансової звітності; навчитися вільно оперувати специфічною термінологією; набудуть спеціальних фахових компетентностей для розв'язування завдання у сфері бухгалтерського обліку і фінансової звітності.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності та очікувані результати навчання

Метою дисципліни є оволодіння базовими теоретичними знаннями та набуття практичних навичок організації бухгалтерського обліку на підприємствах України та вміння використовувати облікову інформацію в плануванні та управлінні суб'єктів господарювання.

Завдання дисципліни:

- вивчити методи раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі національних стандартів;
- набути навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні суб'єктом господарювання;
- освоїти облік коштів у касі і на банківських рахунках, фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості, основних засобів та інших

необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, запасів, витрат виробництва та випуску готової продукції, визначення результатів фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

Предметом дисципліни є методологія і методика ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувач освіти оволодіває такими компетентностями та набуває таких результатів навчання:

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів фінансової науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

СК 5. Здатність застосовувати принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку.

СК 6. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Результати навчання:

РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 10. Застосовувати принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 11. Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

РН 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети.

РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

I Теоретичні основи бухгалтерського обліку

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод. Бухгалтерський баланс

Господарський облік та його об'єктивна необхідність. Вимірники, які застосовуються в обліку. Види господарського обліку. Бухгалтерський облік як наука. Мета і завдання бухгалтерського обліку. Види бухгалтерського обліку. Поняття про предмет бухгалтерського обліку. Класифікація та характеристика активів капіталу та зобов'язань. Метод бухгалтерського обліку та його характеристика. Елементи методу бухгалтерського обліку. Бухгалтерський баланс, його будова, зміст і мета складання. Вплив господарських операцій на зміни в структурі активів, зобов'язань та капіталу підприємства.

Тема 2. Система рахунків і порядок відображення на них господарських операцій

Рахунки бухгалтерського обліку, їх характеристика і будова. Активні і пасивні рахунки, їх призначення і структура. Подвійний запис, його суть і значення. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські проводки, їх види, порядок складання. Взаємозв'язок між балансом і рахунками. Рахунки синтетичного і аналітичного обліку, їх призначення. Взаємозв'язок між синтетичними і аналітичними рахунками. Поняття про субрахунки. Основні принципи обліку господарських операцій в процесі постачання, виробництва та реалізації. Основи класифікації рахунків бухгалтерського обліку, її значення. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". План рахунків та його характеристика.

Тема 3. Техніка і форми бухгалтерського обліку, облікова політика підприємства

Документація та її значення. Класифікація документів. Реквізити документів. Порядок складання, оформлення, перевірки та опрацювання документів. Документообіг та його організація. Організація зберігання документів. Облікові реєстри, їх види. Форми облікових реєстрів. Техніка облікової реєстрації. виправлення помилок в облікових реєстрах. Характеристика форм бухгалтерського обліку. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах. Облікова політика.

II. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Тема 4. Облік грошових коштів

Положення про ведення касових операцій. Документація з обліку касових операцій. Облік та контроль касових операцій. Організація синтетичного та аналітичного обліку касових операцій. Порядок відкриття рахунків у банках. Документальне оформлення операцій на банківських рахунках. Організація синтетичного та аналітичного обліку банківських операцій. Облік інших грошових коштів.

Тема 5. Облік розрахункових операцій, інших активів та зобов'язань

П(С)БО № 10 "Дебіторська заборгованість". Облік короткострокових векселів одержаних. Облік поточних фінансових інвестицій. Облік розрахунків з покупцями і замовниками. Облік розрахунків з різними дебіторами. Облік резерву сумнівних боргів. Облік витрат майбутніх періодів. П(С)БО № 11 "Зобов'язання". Облік короткострокових позик. Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Облік короткострокових векселів виданих. Облік розрахунків з постачальниками і підрядчиками. Облік розрахунків за податками і платежами. Облік розрахунків з учасниками. Облік розрахунків за

іншими операціями. Облік доходів майбутніх періодів. Облік довгострокових позик. Облік довгострокових векселів виданих. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями. Облік довгострокових зобов'язань з оренди. Облік відстрочених зобов'язань. Облік інших довгострокових зобов'язань.

Тема 6. Облік товарно-матеріальних цінностей (запасів)

П(С)БО № 9 "Запаси". Первинний та складський облік запасів. Облік виробничих запасів. Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів. Облік готової продукції та продукції сільськогосподарського виробництва. Облік товарів. Облік націнки. Облік повернення товарів.

Тема 7. Склад та облік необоротних активів

П(С)БО № 7 "Основні засоби". П(С)БО № 8 "Нематеріальні активи". Склад, класифікація та оцінка необоротних активів. Первинна документація надходження, переміщення, вибуття і списання необоротних активів. Організація синтетичного і аналітичного обліку основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів. Методика розрахунку та облік амортизації необоротних активів. Облік зносу необоротних активів.

Тема 8. Облік праці та її оплати

Первинний облік праці в різних галузях виробництва. Організація синтетичного та аналітичного обліку розрахунків із оплати праці. Види і порядок утримань із заробітної плати. Порядок нарахування за час відпусток, допомоги по тимчасовій непрацездатності. Облік розрахунків за страхуванням.

Тема 9. Облік доходів, витрат і результатів діяльності

П(С)БО № 15 "Дохід". Первинна документація реалізації продукції. Облік доходів від реалізації. Облік іншого операційного доходу. Облік доходу від участі в капіталі. Облік інших фінансових доходів. Облік інших доходів. Облік надзвичайних доходів. Організація управлінського обліку. Методи обліку витрат. П(С)БО № 16 "Витрати". Облік витрат за елементами. Облік витрат за видами діяльності. Принципи і методи калькуляції за галузями виробництва. Облік фінансових результатів.

Тема 10. Облік інвестицій та власного капіталу

Капітальні інвестиції, їх види і завдання обліку. Облік будівництва при підрядному і господарському способах. Облік придбання і виготовлення необоротних активів. Облік затрат на формування основного стада. П(С)БО №

12 "Фінансові інвестиції". Облік довгострокових фінансових інвестицій. Облік довгострокової дебіторської заборгованості. Облік відстрочених податкових активів. Облік інших необоротних активів. Облік негативного гудвілу. Визначення, визнання, оцінка та функції власного капіталу. Облік статутного капіталу, неоплаченого та вилученого капіталу. Облік пайового капіталу. Облік додаткового і резервного капіталу. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків). Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів. Облік цільового фінансування та цільових надходжень.

Тема 11. Бухгалтерська звітність

Види бухгалтерської звітності та її значення. Нормативні акти чинного законодавства, регулюючі принципи та вимоги складання бухгалтерської фінансової звітності. Суть, значення і види бухгалтерської фінансової звітності. Склад періодичної і річної звітності. Баланс. Звіт про фінансовий результат. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал

3. Список рекомендованої літератури

Основна

1. Бачинський В.І. Бухгалтерський облік (загальна теорія): Навч. посіб – В.І. Бачинський, П.О. Куцик, Л.Г. Медвідь та інші. – Львів: "Магнолія 2006", 2010. – 319 с.
2. Білоусько В.С. Теорія бухгалтерського обліку: навчальний посібник. Видання 6-те, доп. / В.С. Белоусько, М.І. Беленкова / за ред. В.С. Белоуська. – К., Алерта, 2010. – 402 с.
3. Бухгалтерський облік: навч. посібник для студентів усіх форм навчання спеціальності 051 – Економіка / Н.В. Довгопол, Т.В. Полозова, М.О. Радченко. – Харків: ХНУРЕ, 2021. – 300 с.
4. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях: Навчальний посібник [Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко] – Київ: ТОВ «Видавництво «Консультант», 2017. – 66 с.
5. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Н.С. Акімова, О.О. Говоруха, Л.О. Кирильєва, Т. О. Євлаш. Х.: ХДУХТ, 2019. – 182 с.
6. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 зі змінами та доповненнями, внесеними Законом України № 776-IX від 14.07.2020 р.
7. Ковальчук Т.М. Облік і аудит: навч. посібник / Т.М. Ковальчук, І.І. Никифорак; за ред. Т.М. Ковальчук. – Вид. 2-ге, доп. та перероб. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 520 с.

8. Теорія бухгалтерського обліку. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійного вивчення дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 071 «Облік і оподаткування» / Свиноус І.В., Гаврик О.Ю., Хомовий С.М., Хомяк Н.В., Заболотний В.С. Біла Церква, 2020. – 146 с.

9. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ № 291 від 30.11.1999 р. Поточна редакція від 09.12.2011 р.

10. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку. Наказ МФУ від 30.11.99 р. № 291. В редакції від 29.10.2019 р.

11. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Затверджені Мінфіном України, зі змінами та доповненнями.

12. Рязанова Н. О. Бухгалтерський облік: навчально-методичний посібник. Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2022. – 287 с.

13. Соболев В. М., Косата І. А., Розіт Т. В. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2018. – 222 с.

14. Фінансовий облік: конспект лекцій / укладачі: М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюнник, П. М. Рубанов. – Суми: Сумський державний університет, 2018. – 395 с.

15. Чудовець В.В., Жураковська І.В. Фінансовий облік і звітність: навч. посіб. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. – 330 с.

Додаткова

1. Бессонова С.І. Складання фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності: навч. посіб. Маріуполь: ПДТУ, 2016. 235 с.

2. Бухгалтерський облік: завдання для практичних занять та самостійної роботи студентів СО «Бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Електронне видання / Н. В. Дутова. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. – 128 с.

3. Бухгалтерський облік: методичні рекомендації до виконання практичних завдань для студентів спеціальності 051 "Економіка" першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. Т. М. Серікова, В. В. Тютлікова, О. М. Кудіна, Т. О. Чухлєбова. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 100 с.

4. Бухгалтерський облік: збірник задач і тестів [Текст]: навчальний посібник/ [Н.В.Гудзь, П.Н.Денчук, Н.В.Починок, Р.В.Романів]. Під заг. ред. Романіва Р.В. – Тернопіль, 2019. – 192 с.

5. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту. ЦУЛ. 2018. – 488 с.

6. Зарудна Н.Я., Кундеус О.М., Яковець Т.А. Облік та нормативно-правове забезпечення підприємницької діяльності: навч. посіб. Тернопіль : ТАЙП, 2016. – 283 с.
7. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посіб. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. – 102 с.
8. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ: Вид-во “Центр учбової літератури”, 2009. – 670 с
9. Облік в галузях економіки (конспект лекцій). Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – 118 с.
10. Романів Є.М., С.В. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: навч. посібник / [Є.М. Романів, С.В. Приймак, С.М. Гончарук та інші]. Львів: ЛНУім. Івана Франка, 2017. – 772 с.
11. Сук Леонід Кіндратович, Сук Петро Леонідович. Фінансовий облік: навч. посіб. для дистанц. навч., для студ. ВНЗ / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини “Україна”. Інститут дистанційного навчання. К.: Університет “Україна”, 2015. – 453 с.
12. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: підручник. 7-ме вид. допов. і перероб. Київ: Алерта, 2016. – 928 с.
13. Фінансовий облік: збірник задач і тестів: навчальний посібник/ [Н.В.Гудзь, П.Н.Денчук, Н.В.Починок, Р.В.Романів]. Під заг. ред. Романіва Р.В. Тернопіль, 2019. – 192 с.
14. Фінансова звітність за П(С)БО: навчально-методичний посібник / Ю.С. Глушач. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. – 88 с.

Ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
3. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.
5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
6. Законодавство України. – Режим доступу: www.zakon/rada.gov.ua.
7. Газета “Все про бухгалтерський облік” – Режим доступу: <http://gazeta.vobu.ua/>.

8. Сайт Бухгалтерський облік в Україні – Режим доступу: <https://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziya-buxgalterskogo-ucheta/1081-buxgalterskij-oblk.html>.
9. Інформаційний портал Головбух – Режим доступу: <https://buhplatforma.com.ua/article/7813-vedennya-buhgalterskogo-obliku-na-pdprimstv>.
10. FactorAcademy – Режим доступу: <https://factor.academy/online-learning>.
11. Інформаційний портал Бухгалтерський облік для початківців – Режим доступу: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:EY+ACC102+2017_T1.
12. Сайт "Бухгалтер 911" – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/uk/>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюється відповідно до системи організації освітнього процесу. Формою підсумкового контролю є екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Для підсумкової діагностики успішності навчання використовується усний, письмовий, тестовий, графічний та програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.